

**RAPPORT
ONDERZOEK IN HET KADER VAN
HET VIERJAARLIJKS BEZOEK
OP BASISCHOOL DE SCHAKEL**

School : Basisschool De Schakel
Plaats : Nunspeet
BRIN-nummer : 10CJ
Onderzoeksnummer : 112472

Datum schoolbezoek : 16 april 2009
Datum vaststelling rapport : 27 augustus 2009

INHOUDSOPGAVE

1 ONDERZOEK	5
2 BEVINDINGEN	7
3 CONCLUSIE	11
BIJLAGE	13

1 ONDERZOEK

Op 16 april 2009 heeft de inspectie Basisschool De Schakel bezocht in het kader van het vierjaarlijks bezoek. Tijdens dit onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs beoordeeld aan de hand van een aantal indicatoren. In het kader van haar verplichting om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken, beoordeelt de inspectie scholen met een beperkte, vaste set van indicatoren, waarmee zij conform de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben in ieder geval betrekking op de kwaliteitszorg, de zorg en begeleiding, de resultaten, de ontwikkeling van leerlingen en enkele aspecten betreffende de naleving van de wet- en regelgeving, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit dit onderzoek worden gebruikt bij de eerstvolgende risicoanalyse. Deze analyse gaat vooraf aan de beslissing of het toezichtarrangement van de school eventueel aangepast dient te worden.

De inspectie heeft op een aantal basisscholen naast het vierjaarlijkse onderzoek ook een thematisch onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het onderwijs in schrijven van teksten (stellen). Het beleid van de overheid is er op gericht om het niveau van de basisvaardigheden taal en rekenen te verbeteren. In dat kader voert de inspectie op scholen onderzoek uit naar (aspecten van) het onderwijs in deze basisvaardigheden. In 2009 is dit onderzoek voor taal gericht op de kwaliteit van het onderwijs in het schrijven van teksten. Basisschool De Schakel maakt deel uit van de landelijke steekproef van scholen voor dit onderzoek.

Tijdens het themaonderzoek heeft de inspectie op de school het vakgebied schrijven van teksten onderzocht. Hiervoor heeft de inspectie gebruik gemaakt van een waarderingskader met indicatoren en criteria. Het doel is om op landelijk niveau een beeld te geven van de kwaliteit van het onderwijs in het schrijven van teksten. De bevindingen van het onderzoek op de school worden daarom in dit rapport alleen op hoofdlijnen weergegeven.

In hoofdstuk 2 van dit rapport vermeldt de inspectie in algemene zin de sterke en minder sterke kanten van het onderwijs op basisschool De Schakel. Bij de aangeduide verbeterpunten is tevens een onderbouwing van deze constatering opgenomen. Dit hoofdstuk beschrijft tevens kort de belangrijkste bevindingen van het themaonderzoek schrijven. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie over het vierjaarlijks onderzoek.

Onderzoeksmethode vierjaarlijks bezoek

Deze rapportage is gebaseerd op:

- De indicatoren uit het bestaande waarderingskader primair onderwijs van de inspectie.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
  - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
  - gesprekken met de directie en de intern begeleider(s)/zorgcoördinator(en) zijn gevoerd.

Onderzoeksmethode themaonderzoek schrijven

Het themaonderzoek schrijven bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
  - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen schrijven. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 5, 6, 7 en 8;
  - schooldocumenten zijn bestudeerd;
  - gesprekken met de directie, de leraren en leerlingen zijn gevoerd.

2 BEVINDINGEN

2.1 Vierjaarlijks bezoek

In de bijlage van dit rapport treft u een overzicht van de bij dit onderzoek betrokken indicatoren aan, en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool De Schakel de kwaliteit van het onderwijs voor de meeste onderzochte indicatoren op orde is. Het betreft hier met name de onderdelen Kwaliteitszorg, Zorg en begeleiding en Resultaten. Verder voldoet de school op de onderzochte onderdelen aan de wet- en regelgeving.

De school heeft recent veel geïnvesteerd in de inrichting en aankleding van het schoolgebouw en de lokalen. Daardoor is er sprake van een aantrekkelijke leeromgeving voor de leerlingen en is er sprake van een ontspannen sfeer in de school.

Opbrengsten

De resultaten die basisschool De Schakel voorlegt dragen in voldoende mate bij aan de kwaliteit van het onderwijs. Aan het einde van de basisschoolperiode liggen de resultaten in de periode 2007-2009 steeds tenminste op het niveau dat verwacht mag worden op grond van de samenstelling van de leerlingenpopulatie. De schommelingen in de eindscores worden voornamelijk veroorzaakt door het beperkte aantal leerlingen in groep 8.

De tussentijdse resultaten zijn beoordeeld op basis van vijf toetsen: technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen-wiskunde in groep 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6. Omdat het ook hier gaat om een beperkt aantal leerlingen, heeft de inspectie ook de resultaten van de toetsen begrijpend lezen en rekenen-wiskunde in groep 5 betrokken in haar onderzoek. Alle resultaten liggen op het niveau dat verwacht mag worden van scholen met deze leerlingenpopulatie. Wel vragen de resultaten bij technisch lezen in groep 3 en 4 om speciale aandacht. In beide groepen ligt de score vrijwel op de ondergrens.

De school heeft geen leerlingen die het eindniveau van groep 8 niet bereiken. De inspectie heeft om deze reden indicator 13.2 niet beoordeeld.

Kwaliteitszorg

De organisatie van de kwaliteitszorg is zichtbaar in de schoolorganisatie aanwezig. Dit blijkt uit de aanwezige documenten en uit de structurele activiteiten de school uitvoert in het kader van kwaliteitszorg. De directie stuurt deze activiteiten gericht aan.

Naar aanleiding van het schoolplan 2007-2011 stelt de school jaarlijks een jaarplan op dat vervolgens uitmondt in een jaarverslag. Uit deze documenten valt af te leiden dat de school systematisch de opbrengsten en het proces van onderwijs en leren evalueert. De uitkomsten van de evaluaties vormen de basis voor verbeteractiviteiten. Deze zijn op een overzichtelijke wijze en in concrete en meetbare termen beschreven. Het jaarverslag sluit daar naadloos op aan zodat duidelijk is wat in een schooljaar is gerealiseerd. Deze werkwijze draagt in hoge mate bij aan de kwaliteit van basisschool De Schakel. De indicatoren 1.4 en 1.6 zijn daarom als goed beoordeeld.

Zorg en begeleiding

Zorg en begeleiding vormen een integraal deel van het onderwijsleerproces op basisschool De Schakel. De school heeft de organisatie van de zorgactiviteiten uitgebreid beschreven in het Zorgdocument schooljaar 2008-2009. Hieruit blijkt dat de school beschikt over een volledig instrumentarium om de ontwikkeling van de leerlingen nauwgezet te volgen. De toetskalender bevat actuele en genormeerde toetsen voor de cognitieve en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Uit de toetskalender wordt tevens duidelijk dat de school goed inspeelt op aanwezige ontwikkelingsverschillen tussen leerlingen. Procedures en protocollen zijn opgenomen in het Zorgdocument. Jaarlijks wordt de werkwijze geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. De school heeft daarmee ook de aspecten van zorg en begeleiding opgenomen in de cyclus van kwaliteitszorg. Indicator 10.1 is daarom als goed beoordeeld.

De uitvoering van de zorg laat een meer genuanceerd beeld zien. De school beschikt over ruim voldoende toets- en observatiegegevens om na te gaan welke leerlingen in aanmerking komen voor extra zorg en begeleiding. De diepgang van de analyse is echter nog niet van voldoende kwaliteit. Veel analyses zijn hoofdzakelijk kwantitatief van aard en is niet echt duidelijk welke diagnose is gesteld. Dit leidt tot doelstellingen in de handelingsplannen die in veel gevallen te algemeen van aard zijn. Daardoor bestrijkt de aangeboden hulp en begeleiding een te breed veld. Indicator 11.2 draagt daarom niet in voldoende mate bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

De uitvoering van de gemaakte afspraken vindt planmatig plaats. In de logboeken bij de handelingsplannen is af te lezen dat de zorg daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Datzelfde geldt voor de evaluaties die aan het eind van handelingsplanperiode plaatsvinden. De uitkomsten van de evaluatie bepalen de verdere voortgang van de zorgactiviteiten. Het systeem van kwaliteitszorg is daarmee voldoende cyclisch van aard.

2.2 Themaonderzoek schrijven

Bij het themaonderzoek zijn verschillende kwaliteitsaspecten van het onderwijs in het schrijven van teksten onderzocht, namelijk het leerstofaanbod, de tijd, het didactisch handelen, de afstemming op verschillen tussen leerlingen en de kwaliteitszorg.

De inspectie is nagegaan waaruit het aanbod voor schrijven bestaat, of de gerealiseerde leerinhouden dekkend zijn voor de kerndoelen, of de leerinhouden in de verschillende leerjaren op elkaar aansluiten, en of ze tot en met het niveau van groep 8 worden aangeboden. In het verlengde hiervan is nagegaan of de school voldoende tijd besteedt aan dit domein van het taalonderwijs. In lesobservaties is gekeken naar de didactiek. De inspecteur heeft geobserveerd of de leraren de schrijfpdracht in een betekenisvolle context plaatsen, of ze een duidelijke schrijfpdracht geven, of ze procesgerichte instructie geven over de aanpak van de schrijfpdracht, of ze leerlingen adequaat ondersteunen bij het schrijven en of ze zorgen voor gerichte feedback aan leerlingen. Daarnaast is nagegaan of in de schrijfactiviteiten van de leerlingen alle fasen van het schrijfproces herkenbaar zijn.

Net als bij andere taalvaardigheden zijn er ook verschillen tussen leerlingen in hun schrijfvaardigheid. In het onderzoek is gekeken of de leraren de ontwikkeling van de schrijfvaardigheid van de leerlingen systematisch volgen en of dit ook leidt tot doelgerichte differentiatie in de lessen.

Tot slot is nagegaan of de kwaliteitszorg van de school zo is ingericht dat de school de kwaliteit van het schrijfonderwijs systematisch kan bewaken en verbeteren, en of er aandacht is voor de deskundigheidsontwikkeling van de leraren op het gebied van onderwijs in schrijven.

Algemeen

Sinds vorig jaar werkt het team met een nieuwe taalmethode die vanuit de visie van de school, de onderwijssituatie en de onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie is gekozen. De implementatie van deze methode heeft schoolbreed plaatsgevonden met behulp van externe ondersteuning. Het onderdeel stellen heeft binnen deze implementatie (nog) geen prioriteit gekregen. Voor twee kwaliteitsaspecten kan worden vastgesteld dat ze in het onderwijs aan basisschool De Schakel aanwezig zijn: Aanbod en Tijd. Bij een aantal kwaliteitsaspecten zijn de onderzochte criteria nog niet duidelijk herkenbaar in de praktijk. Dit is met name het geval bij de kwaliteitsaspecten Didactiek, Differentiatie en Kwaliteitszorg.

Aanbod en tijd

De school heeft een aanbod voor taalonderwijs dat dekkend is voor de kerndoelen van het taalonderwijs. Ook plant zij, in de lijn van de methode, voldoende onderwijstijd voor stellen.

Didactiek en differentiatie

In de meeste lessen is waargenomen dat de leraren de schrijfpdracht in een betekenisvolle context plaatsen. Dat houdt in dat voor de leerlingen de schrijfonderwerpen aansluiten bij hun ervaringswereld of de belangstelling van de leerlingen, terwijl ook is geconstateerd dat het onderwerp de belangstelling bij de leerlingen opwekte. In de meeste groepen was de instructie voor het leren stellen, hoewel enthousiasmerend, niet volledig. Dat betekent dat naast het onderwerp de tekstsoort, het doel van de tekst en de beoogde lezer, alsmede de vorm- en verzorgingseisen in de meeste lessen niet herkenbaar aanwezig waren. In de schrijfactiviteiten van de leerlingen is het leren formuleren herkenbaar. Leerlingen bereiden de schrijftaken echter nog nauwelijks voor en ze worden in de instructie te weinig gericht op de mogelijkheden van het reviseren na (her)lezing van de tekst door henzelf of door anderen (ook mede-leerlingen).

De feedback die de leraren aan de leerlingen geven is doorgaans weliswaar positief, maar ook erg algemeen. De feedback gaat te weinig in op de specifieke kenmerken van de schrijfpdrachten en op het schrijfproces. Reflectie en revisie die betrekking heeft op inhoudelijke aspecten, op taalgebruik of op de schrijfaanpak (schrijfstrategieën), werd niet of nauwelijks waargenomen in de lessen.

De ontwikkeling van de schrijfvaardigheid wordt nog niet op uniforme wijze gevolgd. Methodemogelijkheden worden (nog) niet optimaal benut. Mede als gevolg daarvan kunnen leraren het didactisch handelen niet in voldoende mate afstemmen op de verschillen tussen de leerlingen en werd differentiatie nauwelijks gezien. Wel is gezien dat de leraren tijdens de uitvoering van de schrijftaak de leerlingen voortdurend ondersteuning boden en stimuleerden in hun schrijftaken.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg van de school is niet gericht op het bepalen en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs in het schrijven van teksten. De school stelt andere prioriteiten en richt zich tot dusver meer op andere aspecten van de basisvaardigheden in het taalonderwijs.

3 CONCLUSIE

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Schakel op de in het vierjaarlijksonderzoek onderzochte onderdelen op orde is. In het onderzoek is gebleken dat het onderwijs op die gebieden geen of nauwelijks tekortkomingen kent. Deze conclusie zal worden betrokken bij de eerstvolgende jaarlijkse risicoanalyse die voorafgaat aan de beslissing of het toezichtarrangement eventueel aangepast dient te worden.

BIJLAGE

Overzicht indicatoren en bevindingen

In de bevindingen wordt tot uitdrukking gebracht of de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

- 1 draagt niet of nauwelijks bij;
- 2 draagt onvoldoende bij;
- 3 draagt voldoende bij;
- 4 draagt in hoge mate bij;
5. geen waardering. Dit oordeel wordt alleen toegekend indien de school zich niet kan verantwoorden met behulp van betrouwbare en valide opbrengstgegevens of, bij 13.2, geen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften heeft.

Het kwaliteitsprofiel van Basisschool De Schakel

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.			●	
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.			●	
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				●
1.5 De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen.			●	
1.6 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs.				●

Zorg en begeleiding, inclusief toetsinstrumenten

Zorg en begeleiding, inclusief toetsinstrumenten	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				●
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		●		
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.			●	

Opbrengsten: resultaten van leerlingen en hun voortgang in de ontwikkeling

Opbrengsten: resultaten van leerlingen en hun voortgang in de ontwikkeling	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●

Wet- en regelgeving	ja	nee
W1 De school heeft de vastgestelde schoolgids aan de inspectie toegestuurd.	●	
W2 De school heeft het vastgestelde schoolplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
W3 Het bestuur heeft het vastgestelde zorgplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
W4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten.	●	